

MBS006

ARIEL HUNGARY - BIBLIATANÍTÁSOK

MÓZES TÖRVÉNYE ÉS A MESSIÁS TÖRVÉNYE

Dr. Arnold Fruchtenbaum

ARIEL
HUNGARY

bibliatanitasok.hu

BIBLIATANITASOK@GMAIL.COM

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS

I. MÓZES TÖRVÉNYÉNEK CÉLJA

- A. Leleplezze Isten szentségét
- B. Az ószövetségi szentek számára életviteli szabályrendszert biztosítson
- C. Leleplezze a bűnt
- D. Az egyén többet vétkezzen
- E. Hitre vezessen minket

II. MÓZES TÖRVÉNYÉNEK EGYSÉGE

III. MÓZES TÖRVÉNYE HATÁLYON KÍVÜL LETT HELYEZVE

IV. A MESSIÁS HÍVÓ AZ ÚJ TÖRVÉNY ALATT

V. A SZABADSÁG ELVE

*Mert a törvény vége Krisztus minden hívőnek igazságára.
Róma 10:4*

BEVEZETÉS

Egy új tanulmányt kezdünk, melynek címe „Mózes törvénye és a Messiás törvénye”. Ez nagyon fontos téma, hiszen számos hívő nem tudja, hogy ma hogyan viszonyuljon Mózes törvényéhez. Különösen nagy gondot jelent ez a zsidó keresztény hívők számára. E tanulmány célja az, hogy mind zsidó, mind keresztény szemszögből megvizsgálja az Írást e témában. A zsidó missziók és zsidó evangelizálás szempontjából ez az egyik lényegi terület. Problémás kérdés ez mind az Ariel Szolgálat munkásainak, mind pedig azoknak, akik zsidó szolgálatokban dolgoznak és zsidó embereknek tesznek biznyságot. Rendkívül lényeges kérdés az is, hogyan vonatkozik a törvény ránk, hívőkre.

A Messiásban újonnan hívő zsidó ember legelőször azzal a rögtön felmerülő kérdéssel szembesül, hogyan viszonyuljon Mózes törvényéhez. Ez persze inkább az Izraelben, mint az Egyesült Államokban élő zsidó hívőnek jelent gondot, ám bizonyos mértékig ezzel mindegyikük szembekerül. Ha egy pillanatra általánosítunk, akkor az átlag amerikai Messiás hívő a törvény részleges betartásával, míg az átlag izraeli hívő a törvény egészének betartásával ért egyet kivéve a templom és annak funkciójával kapcsolatos részeket. Ám a törvény érvényességének kiterjedésétől függetlenül a dilemma ugyanaz: a Messiás hívő milyen mértékben köteles betartani a mózesi törvényt?

Számos hívő gondolkodásában és a tanításában a probléma létrejöttének két alapvető oka van. Az egyik, miszerint a törvényt szertartási, jogi és erkölcsi parancsolatokra osztják. E felosztás alapján sokan azt gondolják, hogy a hívő mentesül a szertartási és jogi parancsolatok alól, ám még mindig kötelezik az erkölcsi parancsolatok.

A másik ok szerint a tízparancsolat ma is érvényes, de a többi 603 parancsolat már nem. Ezt a megközelítést elfogadó hetednapos adventista azonban rögtön beleütközik a negyedik parancsolatba a sábbát (szombat) megtartásáról. Ezen a ponton indul a „mellébeszélés”, ami következetlenséghez vezet.

Amikor a Messiás hívő problémába ütközik a mózesi törvénnyel kapcsolatban, meg kell vizsgálni, mit mond az Írás a törvényhez, különösen a tízparancsolathoz való viszonyáról.

Az egyik lényeges dolog a törvény adás módja. Mindenki tudja, hogy Mózes a Sínai-hegyen kapta a törvényt Isten kezéből. A parancsolatok közül tíz kőtáblákra volt írva, azokat Isten az ujjával írta. A többi 603 törvényt Mózes írta le Isten rendelése alapján.

A zsidó legenda és hagyomány szerint Mózes angyalok közvetítésével kapta a törvényt. Az Ószövetség olvasásakor azonban ezt sehol nem látjuk, mivel nem is említi, hogy Mózes angyali közvetítéssel kapta a törvényt. Ennek ellenére ez igen kitartó zsidó és rabbinikus magyarázat maradt. Természetesen számos olyan dolog létezik a zsidó legendákban, hagyományokban és rabbinikus magyarázatokban, amelyek nem egyeztethetőek össze az Írással, vagy egyenesen ellentmondanak annak. Néhányukat azonban az Újszövetség megerősíti, mint például azt, hogy Mózes a törvényt Istentől angyali közvetítéssel kapta. Az Újszövetség ezt három helyen is igazolja.

Apostolok Cselekedetei 7:53-ban például ezt olvassuk: *Kik a törvényt angyalok rendelkezésére vették, és nem tartották meg.*

Itt azt látjuk, hogy a törvényt a zsidók kapták, ám azt angyalokon keresztül rendelték nekik.

A második utalást Galátzia 3:19-ben találjuk, ahol Pál így ír: *Micsoda tehát a törvény? A bűnök okáért adatott, amíg eljő a Mag, a kinek tétetett az ígéret; rendeltetvén angyalok által, közbenjáró kezében.*

Az Újszövetség itt másodszer erősíti meg azt a zsidó hagyományt, amely szerint Mózes törvényét közvetítették, angyali közvetítéssel jutott el Mózeshez.

Egy harmadik rész is ezt tanítja. A Zsidókhoz írt levélben található, amely kifejezetten zsidó hívőknek íródott. A Zsidókhoz írt levél 2:2-ben ezt olvassuk: *az angyaloktól hirdetett beszéd erős volt és minden bűn és engedetlenség elvette igazságos büntetést.*

A szövegösszefüggésből egyértelműen kiderül, hogy a Zsidókhoz írt levél írója a mózesi törvényről beszél. Ismételten azt állítjuk, hogy az Újszövetség három különböző alkalommal is igazol egy zsidó hagyományt, amely szerint a törvény angyali közvetítéssel adatott Mózesnek. Ugyanakkor az Ószövetségben egyértelmű az is, hogy a tízparancsolatot Isten ujja írta, nem pedig egy angyal ujja, ám a mózesi törvény többi parancsolatára más vonatkozik. Ezek angyali közvetítéssel jutottak el Mózeshez.

Két dolgot tudhattunk meg tehát eddig Mózes törvényéről: először is, Mózes törvénye összességében 613 parancsolatot tartalmaz, nem csupán tízet; másodszer angyalok közvetítették.

I. MÓZES TÖRVÉNYÉNEK CÉLJA

Folytassuk tovább egy másik területen annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy „Mi volt a mózesi törvény célja?”. A mózesi törvény okai a következők:

A. Leleplezze Isten szentségét

Az első cél Isten szentségének leleplezése; az igazságosság mércéjének kinyilvánítása, amelyet Isten megkövetelt a vele való megfelelő kapcsolathoz. Hadd hangsúlyozzuk, az Írás sohasem tanítja azt, hogy a mózesi törvény az üdvösség útja. Ha ez így lenne, a megváltás cselekedetek által lenne elérhető. Az üdvösség mindig is kegyelemből, hit által történik. A hit tartalma változhatott a különböző korokban, tehát az, hogy pontosan miben kell hinni az üdvözüléshez. A mózesi törvénynek azonban soha nem az volt a célja, hogy az üdvösséghez vezető utat biztosítsa a zsidó embereknek.

B. Az ószövetségi szentek számára életviteli szabályrendszert biztosítson

A törvény második célja az volt, hogy az ószövetségi szentek számára életviteli szabályrendszer legyen.

Róma 3:20-ban például ezt olvassuk: *Annakokáért a törvénynek cselekedeteiből egy test sem igazul meg őelőtte: mert a bűn ismerete a törvény által vagy.*

Róma 3:28-ban pedig ezt olvassuk: *Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.*

Mindkét vers teljesen egyértelműen ír arról, hogy a törvény cselekedetei által egyetlen ember sem igazult meg. A törvény soha, soha, soha nem volt az üdvösség módja. A törvénynek mindig is más céljai voltak: ebben az esetben az, hogy életviteli szabályként szolgáljon az ószövetségi hívő számára.

C. Leleplezze a bűnt

Mózes törvényének harmadik célja az volt, hogy leleplezze a bűnt. A Rómabeliekhez írt levélben három rész is erre utal:

Róma 3:19-20-ban olvassuk: *Tudjuk pedig, hogy a mit a törvény mond, azoknak mondja, a kik a törvény alatt vannak; hogy minden száj bedugassék, és az egész világ Isten ítélete alá essék. Annakokáért a törvénynek cselekedeteiből egy test sem igazul meg ő előtte: mert a bűn ismerete a törvény által vagy.*

Pál itt azt hangsúlyozza, hogy a törvényen keresztül nincs megigazulás; egyetlen zsidó ember sem fog megigazulni a törvényen keresztül. Mi tehát a törvény, ha nem a megigazulás módja; talán az üdvözülése? A törvény azért van, hogy ismeretünk legyen a bűnről és megmutassa számunkra mi is pontosan a bűn.

Róma 5:20-ban ezt olvassuk: *A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék; de a hol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik.*

Itt ismét azt látjuk, hogy a törvény azért adatott, hogy a bűnök egyértelműek legyenek. Honnan tudja valaki, hogy vétkezett? Onnan, hogy a törvény azt mondta: „Ne tedd ezt!”, ám mégis megteszi. Vagy, a törvény azt mondja: „Ezt kell tenned!”, de mégsem tette meg. Innen tudjuk, hogy bűnt követtünk el, a törvény és annak mind a 613 parancsolata leleplezte a bűnt.

Róma 7:7-ben ezt olvassuk: *Mit mondunk tehát? A törvény bűn-é? Távol legyen: sőt inkább a bűnt nem ismertem, hanem csak a törvény által; mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánjad.*

Pál immár harmadszorra emeli ki azt a tényt, hogy a törvény a bűn megismeréséért adatott. Pál a törvényre nézve ráébredt bűnös mivoltára, és tudta, hogy az Isten igaz mércéjét tartalmazó törvény alapján kevésnek találtatott. Ebben a törvény első és harmadik célja valósul meg. Az első célja tehát az volt, hogy leleplezze Isten igazságát, Isten szentségét. A harmadik pedig miszerint a törvény megmutatta mi a bűn, Pál és a többi zsidó ember ráébredt arra, hogy nem érnek fel a törvény igaz mércéjéhez, és nagyon is tudatában voltak annak a ténynek, hogy valóban bűnösök.

D. Az egyén többet vétkezzen

A negyedik cél – bármilyen furcsának tűnik is, látni fogjuk, hogy valóban létezik -, hogy több bűnre készítse az embert. Olvassuk el azokat a részeket a Rómaiakhoz írt levélben, ahol Pál erről ír.

Róma 4:15-ben például Pál így ír: *Mert a törvény haragot nemz: a hol pedig nincsen törvény, ott törvény ellen való cselekedet sincsen.*

Róma 5:20-ban hasonló szavakkal ismétli meg a fentieket: *A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék; de a hol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik:*

Ismét a Róma 4:15: *Mert a törvény haragot nemz: a hol pedig nincsen törvény, ott törvény ellen való cselekedet sincsen* és Róma 5:20: *A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék; de a hol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik:*

Pál olyan képet fest elénk, amelyben a törvény eljött, hogy több vétket szüljön, többet vétkezzünk. Hogyan is van ez?

Róma 7:7-13-ban Pál megmagyarázza: *Mit mondunk tehát? A törvény bűn-é? Távol legyen: sőt inkább a bűnt nem ismertem, hanem csak a törvény által; mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánjad. De a bűn alkalmat vévén, a parancsolat által nemzett bennem minden kívánságot; mert törvény nélkül holt a bűn. Én pedig éltem régen a törvény nélkül: de ama parancsolatnak eljöveteleivel felelevenedék a bűn, én pedig meghalék; és úgy találtaték, hogy az a parancsolat, mely életre való, nékem halálomra van. Mert a bűn alkalmat vévén, ama parancsolat által megcsalt engem, és megölt általa. Azért ám a törvény szent, és a parancsolat szent*

és igaz és jó. Tehát a jó nékem halálom lett-é? Távol legyen: sőt inkább a bűn az, hogy megtegyék a bűn, mely a jó által nékem halált szerez, hogy felette igen bűnös legyen a bűn a parancsolat által.

Mielőtt elemezzük ezt a részt, olvassunk el egy másik írásrészt, az I. Korinthus 15:56-ot: *A halál fullánkja pedig a bűn; a bűn ereje pedig a törvény.*

Pál Róma 4 és 7-ben valamint az I. Korinthus 15-ben alapvetően azt mondja, hogy a bűnös természetnek szüksége van egy működési alapra; s a bűnös természet a törvényt használja működési alapjául. Pál azt mondta: *a hol pedig nincsen törvény, ott törvény ellen való cselekedet sincsen.* Természetesen itt nem arra gondolt, hogy a mózesi törvény előtt egyáltalán nem létezett bűn. A „*törvény ellen való cselekedet*” kifejezés meghatározott típusú bűnre utal, amely egy bizonyos parancsolat megszegését jelenti. Az emberek a törvény előtt is bűnösök voltak, ám addig nem szegték meg a törvényt, amíg az el nem jött. Amikor a törvény eljött, a bűnös természet működésének kiindulási alapjává vált. Amint a törvény kimondta, hogy „ne tedd”, a bűnös természet azonnal rávágta: „naná, hogy megteszem”. Amint a törvény azt mondta, hogy: „tedd ezt!”, a bűnös természet így szólt: „naná, hogy nem teszem meg”. A bűnös természet hirtelen egy működési bázist talált. A törvényt a bűnös természet hídfőállásnak használta, és az új parancsolatok által a bűnös természet pedig kisebb vagy nagyobb mértékben „beindult”, és mindent megtett annak érdekében, hogy az egyén megszegje ezeket a parancsolatokat és minél többet vétkezzen.

E. Hitre vezessen minket

Ez vezetett el az ötödik célhoz, amelyet Galátzia 3:24-ben találunk, vagyis, hogy teljes hitre vezessen minket.

Galátzia 3:24-25 így hangzik: *Minekelőtte pedig eljött a hit, törvény alatt őriztettünk, egybezárva az eljövendő hit kinyilatkoztatásáig. Ekként a törvény Krisztusra vezérlő mesterünké lett, hogy hitből igazuljunk meg.*

A törvény végső célja az, hogy hitre vezessen minket. Ez a negyedik célból épül fel, miszerint bármennyire is szeretnénk tökéletesen betartani a törvényt, bűnös természetünk miatt soha nem leszünk képesek rá. Pál Róma 7-ben így fogalmazta ezt meg: „bármennyire is megpróbáltam nem kívánni, hirtelen azon kaptam magam, hogy mindent kívántam és mindenki után sóvárogtam. Telve voltam a kívánság bűnével.” Ez ahhoz vezetett, hogy még többet vétkezett egészen addig, amíg teljes hitre nem jutott.

A törvény ötödik célja tehát az, hogy hitre vezesse az embert; még pontosabban a Jezuába (Jézusba) a Messiásba vetett hitre.

II. MÓZES TÖRVÉNYÉNEK EGYSÉGE

Először is látnunk kell azt, hogy az Írás Mózes törvényét önálló egységnek tekinti. A *Tóra* szó jelentése „törvény”, s amikor ezt a szót Mózes törvényére alkalmazzák, mindig egyes számban szerepel, bár az 613 parancsolatot tartalmaz. Ugyanez igaz a görög *nomos* szóra az Újszövetségben. A mózesi törvényben szereplő parancsolatok tanulmányozása szempontjából annak szertartási, jogi és erkölcsi részekre osztása talán kényelmes megoldás, ám magában az Írásban a törvényt soha nem osztották fel ilyen módon. Arra sincs semmilyen biblikus alap, hogy a tízparancsolatot elkülönítsük a teljes 613 parancsolattól, és hogy csak ez a tíz legyen örök érvényű.

A Jakab 2:10-ben található kijelentés mögött a mózesi törvény egységének az elve áll: *Mert ha valaki az egész törvényt megtartja is, de vét egy ellen, az egésznek megrontásában bűnös.*

A lényeg egyértelmű, elég valakinek egyetlen egyet megszegnie a 613 parancsolatból ahhoz, hogy

Mózes teljes törvényében vétkes legyen. Ez a kijelentés azonban csak akkor igaz, ha a mózesi törvény egy egység. Ha nem az, akkor az egyén csak az adott parancsolat megszegésében vétkes, nem az egész törvény megszegésében. Más szóval, ha valaki megszeg egy jogi törvényt, akkor a szertartási és az erkölcsi törvény megszegésében is vétkes. Ugyanez igaz akkor is, ha valaki a szertartási vagy erkölcsi törvényt szeg meg. Még világosabban, ha valaki sonkát eszik, akkor Mózes törvénye szerint a tízparancsolatot is megszegi, bár abban semmi sem szerepel a sonkaevésről. A törvény egy egység, s a 613 parancsolatból egyet megszegni egyenlő az összes megszegésével.

Ahhoz, hogy értsük Mózes törvényét, s annak a hívőhöz való viszonyát – legyen az zsidó vagy pogány -, úgy kell rá tekintenünk, ahogyan az Írás tekint rá: egy egységként, melyet nem lehet részben már elévült és részben még érvényben lévő részekre osztani. Ugyanígy nem lehet bizonyos parancsolatokat szétválasztani úgy a többitől, hogy más státuszuk legyen, mint a többi parancsolatnak.

III. MÓZES TÖRVÉNYE HATÁLYON KÍVÜL LETT HELYEZVE

Az Újszövetség egyértelmű tanítása az, hogy a Messiás halálával Mózes törvénye hatályon kívül lett helyezve. Más szóval, a törvénynek – annak teljességében -, többé nincs hatalma egyetlen ember fölött sem.

Először is, ez Róma 10:4-ből nyilvánvaló: *Mert a törvény vége Krisztus minden hívőnek igazságára.*

Nagyon világos, hogy Krisztus a törvény vége, s ebben mind a 613 parancsolat szerepel, ezért a törvény megszűnt működni. Nincs rajta keresztül megigazulás.

Galátzia 2:16-ban ezt olvassuk: *Tudván azt, hogy az ember nem igazul meg a törvény cselekedeteiből, hanem a Jézus Krisztusban való hit által, mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy megigazuljunk a Krisztusban való hitből és nem a törvény cselekedeteiből; Mivel a törvény cselekedeteiből nem igazul meg egy test sem.*

Ráadásul a Zsidókhoz írt levél 7:19 szerint a törvényen keresztül nincs sem megszentelődés, sem tökéletesség. *Minthogy a törvény semmiben sem szerzett tökéletességet; de beáll a jobb reménység, amely által közeledünk az Istenhez.*

Ezért nyilvánvaló, hogy a törvény véget ért a Messiásban, és nincs szerepe a megigazításban, sem a megszentelésben. A hívő számára a törvény hatályon kívüli. A többi vers mindemellett megmutatja, hogy a törvény teljességében megszűnt működni.

Másodszor, az eredeti szándék szerint a törvény soha nem volt maradandó, csupán átmeneti, ahogyan azt Galátzia 3:19-ben olvassuk: *Micsoda tehát a törvény? A bűnök okáért adatott, amíg eljő a Mag, akinek tétetett az ígéret; rendeltetvén angyalok által, közbenjáró kezében.*

A szöveggörnyezetben Pál Mózes törvényére az ábrahामी szövetség kiegészítéseként utal. A kiegészítés célja a bűnt egyértelműsítése, s ezáltal mindenki előtt nyilvánvaló legyen, hogy nem érnek fel Isten igazságának mércéjéhez. Átmeneti kiegészítés volt ez addig, amíg a mag, a Messiás el nem jön. Most pedig, hogy már eljött, a törvénynek vége. A kereszttel a kiegészítés szerepe is megszűnt.

Harmadszor, a Messiással egy új papság is kezdetét vette, amely nem Áron, hanem Melkisédek rendje szerint való. A lévítai papság alapját Mózes törvénye képezte. Ezért az új papsághoz szükség van egy új törvényre, amelynek alapján a papság működhethet. A Zsidókhoz írt levél 7:11-12 és 18 verseiből ez világosan látszik. A 11 és 12. versek így hangzanak: *Ha tehát a lévítai papság által volna a tökéletesség (mert a nép ez alatt nyerte a törvényt): mi szükség tovább is mondogatni, hogy*

más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint és ne az Áron rendje szerint? Mert a papság megváltozásával szükségképpen megváltozik a törvény is. A 18. vers szerint: *mert az előbbi parancsolat eltöröltetik, mivelhogy erőtelen és haszontalan.*

A Zsidókhöz írt levél 7:11-12 lényege az, hogy egyetlen papság volt engedélyezve, a lévítai papság. A lévítai papság nem hozhatott tökéletességet. Ezt a Zsidókhöz írt levél 9 és 10 magyarázza el, ami világosan kijelenti, hogy az állatok vére nem hozhatja el a tökéletességet; erre csakis a Messiás vére volt képes. A lévítai papság alapja a mózesi törvény volt. A Zsidókhöz írt levél szerzője szerint ahhoz, hogy a lévítai papság véget érjen, és az új papság, a Melkisédek rendje szerint való papság vegye át a helyét, a törvénynek is meg kellett változnia. Amíg Mózes törvénye volt érvényben, egyetlen más papságnak sem volt létjogosultsága, csakis az ároni, vagy más néven lévítai papságnak.

Megváltozott tehát a törvény? Zsidókhöz írt levél 7:18 kijelenti, hogy a mózesi törvény „eltöröltetett”. Mivel többé már nincs érvényben, kezdetét veheti a Melkisédek rendje szerinti új papság. Amennyiben a mózesi törvény még mindig érvényben lenne, Jesua nem tölthette volna be a papi szerepet. Mivel az már nincs érvényben, ezért Jesua a Melkisédek rendje szerint való pap lehet.

A mózesi törvény tehát „eltöröltetett” az új törvény érdekében, amely a Melkisédek rendje szerint való papság alapja.

A mózesi törvény eltörlésének negyedik bizonyítéka a törvénynek azon részére koncentrált, melyet a legtöbb ember szeretne megtartani, vagyis a tízparancsolatra.

Olvassunk el egy nagyon fontos részt II. Korinthus 3:2-11-ből: *A mi levelünk ti vagytok, beírva a mi szívünkbe, a melyet ismer és olvas minden ember; A kik felől nyilvánvaló, hogy Krisztusnak a mi szolgálatunk által szerzett levele vagytok, nem tintával, hanem az élő Isten Lelkével írva; nem kőtáblákra, hanem a szívnek hústábláira. Ilyen bizodalunk pedig Isten iránt a Krisztus által van. Nem mintha magunktól volnánk alkalmasak valamit gondolni, úgy mint magunkból; ellenkezőleg a mi alkalmas voltunk az Istentől van: Aki alkalmasokká tett minket arra, hogy új szövetség szolgálói legyünk, nem betűé, hanem léleké; mert a betű megöl, a lélek pedig megelevenít. Ha pedig a halálnak betűkkel kövekbe vésett szolgálata dicsőséges vala, úgyhogy Izrael fiai nem is nézhettek Mózes orcájára arcának elmúló dicsősége miatt: Hogyne volna még inkább dicsőséges a léleknek szolgálata? Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsőséges, mennyivel inkább dicsőséges az igazság szolgálata? Sőt a dicsőített nem is dicsőséges ebben a részben az őt meghaladó dicsőség miatt. Mert ha dicsőséges az elmúló, sokkal inkább dicsőséges, ami megmarad.*

Mindenekelőtt fontos megérteni, hogy mit mond Pál Mózes törvényéről. A hetedik versben így nevezi: *a halál szolgálata*. A kilencedik versben így: *a kárhoztatás szolgálata*. Ezek negatív, ám helytálló jellemzések. A harmadik és hetedik versekben a tízparancsolaton van a hangsúly, mivel ezek vannak *kőtáblákra írva*. A lényeg, hogy Mózes törvénye, különösen az, amit a tízparancsolat képvisel, a *halál szolgálata* és a *kárhoztatás szolgálata*. Amennyiben a tízparancsolat ma is érvényben lenne, ezek a megállapítások ma is igazak lennének.

Többé azonban nincs érvényben, hiszen a hetedik és tizenegyedik versek kijelentik, hogy a törvény „elmúlt”. Az itt használt görög szó a *katargeo*, amelynek jelentése „hatálytalanná tenni”. Mivel ez a rész a tízparancsolatra összpontosít, ez azt jelenti, hogy az „elmúlt”. Világos a hangsúly, Mózes törvénye és különösen a tízparancsolat többé már nincs érvényben. Valójában a Messiás törvényének felsőbbrendűsége abban látható, hogy az soha nem lesz hatályon kívül helyezve.

Efézus 2:11-16-ban Pál ezt írja: *Annakokáért emlékezzetek meg arról, hogy egykor ti a testben pogányok, kiket körülméletlenségnek nevez vala amaz úgynevezett s a testen kézzel megcsinált*

körülmetélkedés, hogy ti, mondom, abban az időben Krisztus nélkül valók voltatok, Izrael társaságától idegenek, és az ígélet szövetségeitől távolvalók, reménységetek nem vala, és Isten nélkül valók voltatok e világon; Most pedig a Krisztus Jézusban ti, kik egykor távol valátok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által. Mert Ő a mi békességünk, ki egyé tette mind a két nemzetséget, és lerontotta a közbevetett választófalat, az ellenségeskedést az Ő testében, a parancsolatoknak tételekben való törvényét eltörölvén; hogy ama kettőt egy új emberré teremtsen Ő magában, békességet szerezvén; és hogy megbékéltesse az Istennel mind a kettőt, egy testben a keresztfá által, megölvén ezen az ellenségeskedést.

Efézus 3:6-ban ezt olvassuk: *Hogy tudniillik a pogányok örökös társak és egyugyanazon test tagjai és részesei az ő ígéletének a Krisztus Jézusban az evangélium által.*

Pál ezekben a versekben alapvetően azt mondja, hogy Isten bizonyos szövetségeket kötött a zsidó néppel. Négy feltétel nélküli, örök szövetséget kötött Isten Izraellel, az ábrahámi szövetség, a palesztinai szövetség, a dávidi szövetség és az új szövetség. Ezekkel a szövetségekkel egy másik tanulmány foglalkozik részletesebben (A nyolc bibliai szövetség - MBS021). Isten minden anyagi és spirituális áldása ezen a négy örökkévaló és feltétel nélküli zsidó szövetségen keresztül adatik.

Ugyanakkor Pál rámutat arra, hogy Isten egy ötödik, átmeneti és feltételes parancsolatot is adott. A mózesi szövetség tartalmazta a mózesi törvényt, amely az Efézus 2:15 szerint *válaszfal* volt. Ez a törvény egyik célja, bár korábban nem foglalkoztunk vele: *válaszfal* legyen, a pogányokat pogányokként (nem zsidókként) tartsa, hogy ne élvezhessék a zsidó spirituális áldásokat. Az Ószövetségben ha egy pogány szeretett volna részese lenni a zsidó spirituális áldásoknak, akkor magára kellett öltenie a törvény minden kötelezettségét, körül kellett metélkednie, és úgy kellett élnie, mint minden más zsidónak. Csakis az élvezhette a zsidó szövetségek nyújtotta áldásokat, aki áttért a judaizmusra, a pogányok pogányokként ezt nem teheték meg. Ha a mózesi törvény még mindig érvényben lenne, akkor még mindig létezne a *válaszfal*, ami távol tartaná a pogányokat. Ám a Messiás halálával a *válaszfal* lerontatott. Mivel a *válaszfal* Mózes törvénye volt, így a mózesi törvény rontatott le. A hitük alapján a pogányok pogányokként élvezhetik és élvezik is a zsidó spirituális áldásokat azáltal, mivel *részesei az ő ígéletének a Krisztus Jézusban*. Bár a pogány (nem zsidó) hívők a fizikai áldásokat nem élvezhetik, a spirituális áldásokat azonban igen.

Összefoglalva: a törvény egy 613 parancsolatból álló egység, s mindegyik törvény hatályon kívül lett helyezve. A Messiás keresztfje után egyetlen parancsolat sem folytatódhatott. A törvény létezik, és a tanítás eszközeként használható arra, hogy megmutassa Isten igazságának mércéjét, valamint az ember bűnösségét és szükségét a helyettesítő áldozatra. Használható arra is, hogy a Messiáshoz vezesse az embert (Galátzia 3:23-25). A törvény egyén fölötti tekintélye azonban teljes egészében megszűnt.

IV. A MESSIÁS HÍVŐ AZ ÚJ TÖRVÉNY ALATT

Mózes törvénye eltöröltetett, így most már egy új törvény alatt állunk. Az új törvény neve: *Krisztus törvénye* Galátzia 6:2-ben, Róma 8:2-ben pedig *az élet lelkének törvénye*. Ez vadonatúj törvény, teljesen különálló Mózes törvényétől. A Messiás törvénye tartalmazza mindazokat a törvényeket, melyek az újszövetségi hívőre vonatkoznak.

Mózes törvénye és a Messiás törvénye közötti kapcsolat körül azért van oly sok zűrzavar, mert számos parancsolat hasonló a mózesi törvényekhez, és sok hívő arra a következtetésre jutott, hogy ezért a törvény megmaradt. Azt azonban már megmutattuk, hogy ez nem lehetséges, ezért a parancsolatokban való hasonlatosság magyarázatát máshol kell keresnünk.

Ezt a magyarázatot akkor érthetjük meg a lehető legjobban, ha ráébredünk arra, hogy a Bibliában számos kódex, törvénygyűjtemény létezik, mint például az édeni, ádám, noéi, mózesi és a keresztény törvények. Az új kódex mindig tartalmaz bizonyos parancsolatokat az előzőből, de ez nem jelenti azt, hogy az előző törvény még mindig érvényben van. Bár az ádám törvénygyűjtemény bizonyos parancsolatai szerepeltek az édeni törvényekben is, ez azonban nem jelentette azt, hogy azok még részben érvényesek voltak. Az édeni törvény az ember bukásával megszűnt. Ugyanez igaz akkor is, amikor a Messiás törvényét összevetjük a mózesi törvénnyel. Számos hasonló parancsolat létezik, például a tízparancsolatból kilencet a Messiás törvényében is megtalálunk, ám ez nem jelenti azt, hogy Mózes törvénye még mindig érvényben van.

Hadd szemléltessem ezt egy olyan példával, amelyet már sokan átéltek. Az első jogosítványomat Kalifornia Államban szereztem, s amíg Kaliforniában vezettem, annak az államnak a KRESZ szabályai vonatkoztak rám. Néhány év múlva azonban New Yorkba költöztem. Amint elhagytam Kaliforniát, már nem álltam az ottani közlekedési törvények alatt. Esetemben annak az államnak a közlekedési törvényei hatálytalanokká váltak. A vezetésemre most már egy új törvény vonatkozott, New York állam közlekedési törvényei. Számos törvény más volt. Kaliforniában például a piros lámpánál lehetett jobbra kanyarodni akkor, ha előtte megállt az ember és elsőbbséget adott, New Yorkban azonban tilos piros lámpánál kanyarodni. Számos hasonló törvény is volt a két állam között, mint például az, hogy a törvény megkövetelte, hogy piros lámpánál megálljon az ember. Amikor megálltam a piros lámpánál, nem azért tettem, mert Kalifornia Állam közlekedési szabályainak engedelmessé lettem, hanem azért, mert New York Állam törvényeinek engedelmessé lettem. Ha megállás nélkül hajtottam át a piroson, akkor nem a kaliforniai törvényeket szegtem meg, hanem a New York-i törvényeket. Sok törvény hasonló volt, de két határozottan különálló rendszer alatt működtek.

Mózes törvénye eltöröltetett, s most a Messiás törvénye alatt állunk. Számos különböző parancsolat létezik. Mózes törvénye alatt nem szabadna sertéshúst enni, ám a Messiás törvénye alatt szabad. Számos hasonló parancsolat létezik, ennek ellenére két különálló rendszer részei. Ha tehát nem ölünk, vagy nem lopunk, az nem a mózesi törvény miatt van, hanem a Messiás törvénye miatt. Másrészt viszont, ha lopok, akkor nem Mózes törvényének megszegésében vagyok vétkező, hanem a Messiás törvényének megszegésében.

Ennek megértése számos problémát megoldhat a fundamentális hívők körében, mint például a nők nadrágviseelésének kérdését, a sábat és a tized kérdését. Ha ezeknek a parancsolatoknak kizárólag a mózesi és nem a messiási törvény az alapja, akkor azok nem érvényesek az újszövetségi hívőkre.

V. A SZABADSÁG ELVE

Ahogy azt számtalanszor elmondtuk, a Messiásban hívő szabad Mózes törvényétől. Tehát mentesül annak szükségességétől, hogy betartsa annak a rendszernek bármely parancsolatát. Másrészt viszont arra is szabad, ha úgy akarja, betartsa Mózes törvényének bizonyos részeit.

A törvény megtartásának szabadságára a bibliai alapot Pál tetteiben láthatjuk, aki a törvénytől való szabadság legnagyobb szószólója volt. Az Apostolok Cselekedeti 18:18-ban szereplő esküje IV. Mózes 6:2, 5, 9 és 18-ra alapul. Apostolok Cselekedetei 20:16-ban az a vágya, hogy pünkösdkor Jeruzsálemben legyen IV. Mózes 16:16-ra alapszik. A legerőteljesebb rész Apostolok Cselekedetei 21: 17-26, ahol Pál a törvénytől való szabadság apostola maga is betartja a törvényt.

A hívő szabad Mózes törvényétől, de arra is szabad, hogy megtartsa annak bizonyos részeit. Ezért ha egy zsidó hívő szükségét érzi annak, hogy ne egyen sertéshúst, ezt szabadon megteheti. Ugyanez igaz az összes többi parancsolatra is.

Van azonban két kerülendő veszélye is annak, ha egy messiási hívő arra vállalkozik, hogy betartja Mózes törvényét. Az egyik veszély, hogy a törvény megtartásával hozzájárul saját megigazulásához és megszentelődéséhez. Ez nem igaz és kerülendő. A második veszély pedig az, amikor másoktól is elvárja, hogy megtartsák azokat a parancsolatokat, amelyeket ő megtart. Ez ugyanolyan rossz és a törvénykezés határait súrolja. Annak, aki szabadságát a törvény megtartására használja, fel kell ismernie és tiszteletben kell tartania mások szabadságát a törvény meg nem tartására. ✠